

يکي محبوسه

هَقَّة مَصْحَبَه

ياز

موسمې ده کيښدېرېمېن بدهلرده ياشام کيم بياږ ، نه توزوځي ، نه بيقديريځي اولالي ، ايله بزم بهلولريزي ، ياز وقيدلريزي طاندندن صوکره ... عني البسه ، عني ياک ، عني فکر کي پوده کيشمېن اقليم بکا انساني دورغون ، اشتهايز ، ذوقسز ايدر کي کليور . فيرغېن اقليملرده اوزون مدت قانق ، ښي ، صوبالري فيزمش چوق صيچاق اودالرده مناديا قايانوب بر خسته کي ياشام قدر نورکوتوپور ؛ انسان ، آرا صيرا ، اوبوغوځي هوادن کندي نورنارونب يانان آلني سرت وصوئوق روزکارلره آجالي ، قيشک کسکين وايچي صوئوغي صيچاق دورغون کوزلرينک ايته دولمايدر . بو نه بيقلماز لندرد وپوي ياشامق نه آخي عروميندز !

يازدن قيشه کيرکېن پوره کده عادتاً باييلنچي بر هيجان دويارم ؛ ايلواک ايلک سرين هوايي دوغرو قېلک اوزونده آسر ، ايلک سرين دامالې ياغورلر دوغرو قلمه دوکولور . بو ايلک صوئوقلر آتنده ايلک سيسلره ، ايلک بوسلره بورونهک وحشي بر ذوقله قيرلرده اوزون اوزون دولاشق آک بپوک ذوقدر . اوزون بر يازدن صوکره ، قاسمه ، ساحارلک دها تازه سرينلکي ، آقشمارلک کورپه رطوبتي وجودلريزه ، نه چوچوځه ، ياري شاقه ، باري جدي نه طاني صاريير ... اونه ، صوکره الصيروب يارچه لاق اوزره شيمدي يالاوب ديشله مکله اکلن بر ياورو فورد حالي واردر .

نبدلاره صوصامش ، نبدلاردن عصاره سني آلان مېجالي پوره کاريز موسمسز دوراماز ؛ اقليمسز طبيعت آخرت و عدمن فرق چوق اولماملي . داتما بيشل اورمانلره داتما يايق باديلر ، ياخود ، داتما بياض چامقلره داتما صوئوق اووالر قارشيدنده اترق کوزلر پورولور ؛ فصل دالديغز زمان ياقديغز ري کورمنسک اورالرده کورديکيز طبيعي اکلاوب دوياميز ظن ايدردم . تيهلرله موسمدن

موسمه قارلر بيرکېمېن داغلرده نه قدر معتدا کوزلکلر اولسه يته بر اکيکلک واردر ؛ هرزمان نشته لي ويا هرزمان ملول آدملر نه قدر کوزل اولسلر يته بزي اوصاندر دقلري کي موسمسز طبيعت ده نه قدر عتشم اولسه يته انساني بيقديريور . داتمي نشته ، داتمي حزن صاحبري ده نادرا بزي مېيچ ايدرلر . کيف وباس برآمده نه قدر چاپوق ده کيشره انسانلر او آدمي ، او درجه فضله سورلر . نشته لي قاديئلره آرا صيرا بر ملال کورمک ايستم . ملول قاديئلر ايسه نشته لندکلري زمان روجزه نه قدر صوقولورلر ونه قدر فنان اولورلر ؛ نشته لردن صوکره حزن ويا حزنلرک ارقسندنه نشته انساني يکي برالبسه کي آچار ... طبيعت ايچوند بوله در ؛ متلاقيس سز بر استانبولک يازي نه بيقديريځي ، اوصاندر يځي اولوردی ... انسان روحنک پوده کيشک حالته اوتايان طبيعت بزم طبعي دنياص ، طبعي الکامز دکادر .

موسملر ايچنده بن يازي سوهرم ؛ فقط بزم يازيځي ، استانبولک رنگدن رنگه کيرن هر جائي سرين وصولاقي يازيځي ... نه چولارک بوغوشي صيچاځي ، نه غزالارک امتالسز کوزلري ؛ نه صايراصرا دده لره هيجان ورن خياللري ، نه ناهاتسز قوملرک قاوورويي سالمري ... بن استانبولک يازيځي سوهرم ؛ خاطرمدده استانبولک يازدنق آکينمش نه جاني ، نه تاثيرلي ، فقط تعريف نه کوچ لوحلر واردر ... ساحارلک صيچاق بر صباځي اولور ، اوله بر صباځه غخورلني آچمه يېق ، اوياناميېق ، بايغين ، کهوشک ، سس سز ، تا اولکله قدر يانه جق ظن ايديلير . هرشي دورغوندر ؛ تولکون سورلر اوزونده آقشامد کيش کيلرک بياض ايزلري ؛ چوقدن اوزاقلاشوب غائب اولش واپورلرک هواک پوشلنه طافلي سيليک دومانلري ؛ قيده ياغي بر بارلاقله فيرشيسيز بکلين بورغون سورلر ؛ ايچنده بيشل برنصوليه باوغي کي دهاهوزو جودلري قيليغلاوب چيجه کيرمه مش ميني ميني بافلر ؛ داليانک يوکسک ديره کنده توت بکلين کوزځي ، هيسي ، سينه مانک برده سته عکس ايديوب موطوري حرکت ايتمن بر لوحه کي انسانه اذا ورن بر دورغونقله بکار ، دورورلر ، ايسته بويه صباځلرده ساحل بوته ، کونشدن کوزلرم قاشامشرق ، آياقلمده قومسالک فيرغين صيچاځي

دوپرق بر باشه دولاشق ؛ بوهرشک سينديکي ، کندندن کچديکي بايغين طبيعت اورنهنده يکانه جانلي وقدرنلي اولهلق پورومک بکا نه غريب بر ذوق ويرر ...

صوکره قيرلرده ، فروندن چيغمش تازه براکک کي صيچاق ورايغلي کچه لر واردر ؛ اوله صيچاق کچه لرک اترق انسانلرده قونوشوب کولوشمک جمال قالمش ، اترق لابه لري سوسن کوشکلر بوش قلعه برجلري کي شوغي غائب ايش ، بوچکلر بيله صوصوب اوپوشمش ... فيرطيه نيش اولکي ده برن بر بوغوجاي ايچنده هېچ سس پوق ؛ نه بر فيصليدي ، نه برآه ... ياکلر دامله دامله ، آهنگلي بر صو سسي ؛ اوزاق وبايقين ، تردهه اولديني آکلشلايمان بر چشمه ک ياري آچيقلش موصولغندن لاغه دوکولورر و طبعينک کرکين اعصابي اوزريشه دوشدکه کرکين تللي بر سازه ورور کي ايکليور ، عکسلر ، طينلر ، نغمه لريپاور .

بو باييق وصوصمش کچه ايچنده بو سرين و آهنگلي صو سسي بکا نسکوت ويريځي بر تاثير ييار ... صوکره يته بوله دورغون ، يته صيچاق ، اوکله اوزولري واردر ؛ هرکک اويغوه وارديني ، آرايه سسلرينک کيکليدي ، صوقاقلرک تنه لاشديني بوش ، چيياق اوکله اوزولري ... قيهمه اوزاير ، فقط اويومام ، دیکلرم ؛ مجالسز طبيعت اورنهنده اوچ سس روجه اذا ويرر ، پوره کي ملال ايله قابايرت ؛ بري خروسلرک دورغونلق وبايغينقله تضاد اولان شاد ، جاني سسلري ؛ دیکري دهمير قابيلرک دورغونلق ، بايغينلق بسته لمن اژلک ، ماپوس غيچيرديلي ... اوبريده اوزاق اولرک برندن عکس ايديوب کتچ و اخيار ايکي صدا کي دورغونقله ، بايغينقله قارشى کولوش بايقو بارداق سسلري ... وني بو سسلر نه قدر ژورم ...

بعضا بک اوغلنک يوکسک بر آيارتاندن آتنده کي حله وصوقاقلره باقام ؛ لوش اودالرده اوزانوب اوپوشش بورغون قاييلر ، تولاري ايکيل بجره در آردنده دیکش دیکن يتکين ، خراب قيزلر واردر . يازي بک اوغلنده تميل ايدن منظره ، نجه ، بودر ؛ آيارتالک تراچمه سته آسيلوب خفيف بر روزکارله جاني ، وفور باچاره دوغرو اويلاق اويلاق قاياران

آنجہ ، بیاض جاشیرلر ... یاری جیلاق کیلین کوزل قادیلری یاز نه قدر آچار ! فقط چیرکینلکه هیچ نخل یوقدر، یاز قیافته صبی بر اعتا واسعلازم بر کوزلک لازمدر .

یاز آقشاملری بعضی سوافلرک هواسی ، قانه عادی بر اشتها یایان آغیر دومانلر بوغار . ایشته خله آزالرینک یازی یوقدر ؛ بظلیجان قیزاران طاولاردن جقمه بو هوا کچوک سوافلی آزالرنده یازی یاز نه قدر ائی حس ایتدیر ...

یاز سادهد دوغرونلر وسیر سز کادلر . بعضاً مه لملر ده کیزی کوپوکره بوغار ؛ داغلره اوچوق دومانلر یایاز ، باشمهز اوغولتور سوارا ... بو ، بوتون موسسملرک اگ آز سویدیمک هواسیدر ؛ بکا عزلت ، انزوا آرزوسی ورر .

ده کیزلرک عسکله سبتون کمکینلکه شمرک کوزلری یاقان بر ایدیناقی آلتنده کوشه دوشکون کبیلرکی اویوشمن آنادولی ساحلنک یاللیری نه قدر خوشدر ؛ واپورلرک هر کیشنده دالغلر ریختیلرنده فیثعیره فیثعیره شافلار ، قایخانلرینک قوپوق وخراب دهمیر یازماقلارنی ووروب صارصار . آه بو اویوق و خولیا آتشیانلری ... راحت بر عمرله اوراد دزخمیز ، چلمیز یاشاینبیلی مسعود دورلرده دوغماق نه طالعسملرک !!

استایولک یازی ده کیز یازیدر . یازی بنده کیزه باغده آکارام . دانا ده کیز حاملرینه ایلک کیرلوبده طوزنی صودن طالدهینی زمان یازک طادی آلتش ، قوامی گلش دیکدر .

بو هفته نام بر یاز هفته سیدی . صیجاگک شهری پوانتوب سرسله ندیک قیزغن بر یاز هفته سی ... بو صیجاگ ، اوزوملری پشیریور ؛ یقینه بکایاک آیارلرله بوغولامش ایلک صافلی اوزاندقاری زمان :

— بو یازده کجی !

دیجیمک ؛ اوت بو یازده کجی . فقط صیجاقنی یوره که سینمدهن ، آیدیناقی کوزلریم دوروبمدهن ، ده کیزی وجودی قارومدهن ... بو یازده کجی ؛

بو یازده بوله ، هیا اولوب کجی !

رفیق خالده

اجتهاد عیانت

اجتهاد و مجاهده

اسلامینک بزه تبلیغ ایتدیک ائی مهم اخلاقی فریضه واردر :

مجاهده ، اجتهاد !

مجاهده ، انسانلر آراسنده ایللیک نشره ، فنانی منعه چالشمقدر . حضرت پیغمبر پوربورکه : « برا کر بیک کوردیکیز زمان اونی اگزلرله دوغرونلنک ، اگزلرله دوغرونلهم مازسه کزدیلرکله

دوغرونلنک ، دیکزلرله ده دوغرونلهم مازسه کز قیلرکله دوغرونلنک » . ایشته بو حدیث شریف ، بزه منی مجاهدک اوج درجسکی کوسر تیور . انسانک منی وظیفه سی یالکز فنانی یاتماق دکل ، کوردیکی هر تورلو فنانی منعهده چالشمقدر . کوردیکیز فنانلری ائزله منع ایدم مرسه ده یازده ، قلمزله منعه چالشیلریز . بونی یاهمادیمق تقدیرده ، هیچ اولمازسه ، بوکی حرکتلره قلیا راضی اولمالاریمیز . فنانلره قارشی ، ولوکه وجدانلرک کیزی خطبات کرسیندن منادیا پروتستواغیکینه بزا ایشدر . بر فنانلر فنا کورولدیکی مدتیجه ، حیاتی سوز کسزدیر . الو برکه فنانلری ائی کورمه یلم . انسانلر ، بو درکه یه دوشدکن سورکرا ، آرتق اجتهای صلاحی امید ایتمسیلر ؛ بر آتالر سوزی (هر کچی کندی آتاندن آسلیور) دیبور ؛ یو سوز آتالردن قلمش اولسه بيله دوغرو کادلر . پیغمبرمن (هیکز چواناسکیز وهیکز سوروکزدن سمولکیز) پوربوریز . بن سنسک چواناک اولدیم کچی سنده بن چواناسین . بن سنسک حرکتکدن شومل ، سنده بن سیرندن مسئولین . بر جمعیکن بوتون فردری آراسنده اخلاقی برسانده بر مسئولیت اورتاقلی واردر . بوتون فردرلری برینه ایلیکی اسمی ایتکله ، فنانی نهی ایلکیمکلفدرلر . دیککه کیسی قوتاران قیودان دکدر . باشقارینه عاقل کیلرک باغله منعه چالشمقد ده لازمدر .

مجاهده نکی منی قسمی بوکی شیلردن عبارتدر . مثبت مجاهده یه کتبیجه ، بو دارمده کی وظیفه لری سابق امکان خارجددر . چونکه ، ممکن اولان اجتهای ایلکیرک حدودی ، نهایی یوقدر . جمعیکن رفاهی ، انتظامی ، قضایی ائی نهایی تکمل ایده بیلر . بو یایانسن ایلکیرک وجوده کله منعه چالشیق ، مثبت مجاهده یه نامتناهی بر ساحه آچار .

کوریلورکه مجاهدک اساسی ، موجود اولان بوتون فنانلری اورتقدن قالدیرمی ، ممکن اولان بوتون ایلکیری وجوده کتیرمکدر . فقط ، بونی یاپه ییلک اچون ، اول امرده ، اچنده بولوندیغیم جعتهده هانکی ایشلرک فناوهانکی ایشلرک ائی اولدینی بیلک لازمدر . چونکه ، ایلکیرک فنانلر زماندن زمانه ، جعیندن جعته دیکشیر . مثلا ، دولت تشکیلندن عروم اولان عشرتکدره ، قان دعواسی ائی بر ایشدر . حال بوکه دولت تشکیلته مالک جعته زده قان دعواسی اصوله مراجعت ائک اگله فنا بر حرکتدر .

معمافیه ، مجاهده ایده بیلک اچون ، فنانلره ایلکیری طابقده کافی دکدر . بونلرک سبیلریمده بیلک لازمدر . بالحقیقه ، اورتقدن قالمقیسه ایستیلین بر فنانلرک حقیقی سبیلی بیلیمزسه ، اونی ناصل یوق ایده بیلریمز ؛ وجوده کله می ایستیلین بر ایلکیرک حقیقی سبینه مطلع اولمازساق اونی ناصل وار ایده بیلریمز ؛ دیککه یاپه بیلک اچون اول امرده یاپه ییج شیلری بیلک لازمدر . ایشته ، یاپه ییج شیلری بیلک اچون صرف ایدیلن بو متخصصانه

جهدلره (اجتهاد) واهی بریلیر . اجتهاد ، هانکی ایشلرک یاپیلیمسی هانکی شیلرک یاپیلیمسی لازم کادیمک قعلی بر سورونده حکم ویرمک اچون منادی بر جهد صرفی دیکدر . بزیک نظرده کندیزی بوکی شیلره ازلدن آشنا صابریز . حال بوکه بوکون اچون ائی وفنا اولان شیلری بیلک چوق کوچ اولدینی خالده ، بونلرک سبیلرینی بونی بوس بوتون کوجدر . بز اکثریا پاکش بیلکیری بیلک صابریز . هیچ بر اختصاصدن ، متخصصه منعه هیچ بر جعتم ، اجتهادیمق یوقکن کندیزی وقوفی غل ایده زوال حالده هر شیدن اولی ، بیلدیکیزی بیلک اقتضا ایدر . انسان هر شیدن اولدوشوغه لیدر کجهالت ، بیلیمک دکل ، پاکش بیلکدر . علده ، هر شیشی بیلک دکل ، آغ بر شیشی ، فقط دوغرو اولور . بیلکدر . دوغرو بیلک یالکز اختصاصه اولور . بر متخصصک منادی جعته ینده اجتهاد نامی بریلیر . ایشته ، کوریلورکه ، بر ملنده مجاهدک باشلامه اچون ، داه اول اجتهادک وجوده کله می لازمدر . بر ملنده اولاجمیدلر بشمزه ، کرکچدن مجاهدلر یشیمه ؛ چونکه ، مجاهدک یاپه ییج ایشده ایمانی اولمه سی لازم کایر اعلاقیه ائتجی اجتهاد نینجه منعه حصوله کبیلیر . فرض حال اولورق ، مجاهدلردن اول مجاهدلر یشیمه زله جعته مضر اولور . چونکه ، مجاهدلر بول کوسرتمدهن ، مجاهدلرک یاپه ییجلی ایشلر ، اکثریته خطایی اولور . مجاهده عملیاتده ، اجتهاد نظریاتده اعظمی بر جهد صرف ایتکدر . حال بوکه کچالیتقان انسانلر بيله بوتون جهدلرینی صرف ایتلر . دیککه اسلامیت ، انساندن فوق البشر بر اقدام ایتسور .

پوراده ، استطراد صورتلره ، بر حقیقی اورتیه قویقده لازمدر . بر چوق اوروپاییک لار ، قانلارک ایدمده اساس اولدینی ادعا ایدیورلر . قانلاریمز ، بوتون حادثه لری مجهول واسرارانکیز سبیلره استاد ایتک وانسانک بو مجهول سبیلر قارشیمده تعلیمه عاجز بولوندیغه ایتکدر . اسلامیتک بزه اجتهادی فرض قیلیمسی ، حادثه لرک سبیلرینی منتهی نالی ایتدیکنه ذلات ایدر . اک اسلامیت ، حادثه لرک سبیلرینی غیر منتهی عدا ایتسیدی ، انسانلری اجتهاد صاموراغدی . چونکه ، حادثه لرک کچالیتقان اولورک سبیلرینی طایفه ی چالشمقدن عبارتدر . اسلامیت بونلرک آکلاشیلمه سی ممکن عدا ایتسیدی ، انسانلری اجتهاده مأمور ایلیمسی تعلیمه عیب اولوردی . حال بوکه ، اسلامیت مقلدک ایمانی صحیح دکدر دیور ؛ پیغمبرصل بر حدیثنده : « مغتیر کاسق فتوا ویرسیرله سن اصل کندی نفسکدن استقا ایت » پوربوریز . الیهات ساحه منعه یه بو قدر تربیت بر تحقیقی ایستین اسلامیت ، بزی بشیکدن هزاره قدر علمی آرمعه ، علمی بونی اچون حتی چینه قدر کیتکه مأمور ایدیور . اسلامیت ، حادثه لرک ماهیترینه وسبیلرینه اطلاعی ممکن عدا ایتسیدی ، بزه بو توصیه زده بولونقه تعلیمه متمایز قایلردی .